

מיכתבים

ארצות דוברות ספרדית. אולם אותו חלק מן המישיפחה שלא התנצר, נדר דרך הולנד לליטא, ופולה בוגוריון (לבית מונכו) היתה בתזודתו של סבי. מכאן שוך טועה כשהוא מרמז כי קבלת סם העט שלי, שנודעתי בו, כשמי הרשמי, נבעה מטעמי התכחשות לשם הקודם. גבריאל מוקד, תל אביב

(המשך מעמוד 3) העולמית, איננו יוצא תוניסיה והמושג גילת היחיד שעשה חיל. גילתי יוצא תוניסיה אחר שעשה חיל גם הוא הוא אהרון אוזון, מי שהיה שר בממשלות ישראל ושהוא כיום איש-עסקים ומראשי הפדרציה הספרדית העולמית. אלי עמר, בארשבע

דחית ובלתי-מיפלגתית

על זמרת שאין משמיעים את שירה. קם דור חדש שאינו מכיר אותי. ואלה שכן זוכרים אותי אינם טורחים לבקש להשמיע אפילו שיר אחד מכל שירי, הן של אריות מאפרות והן משירי-עם עבריים שהקלטתי בזמנו בקול-ישראל עם קראל סלומון, שהיה מלא התפעלות מקול הסופרן הירי שלי. נכון מה שאמר לי פעם זמר: אם אין לך ידיד זמר שיתעניין בך, ישכחו אותך. אני אמנית דתית, על כן איש אינו מתעניין בי וגם בלתי-מיפלגתית, אודהת כל אדם — נוצרי, מוסלמי ויהודי. ולמי דרושה אמנית כזאת בימינו? יפה שרה גרינברג, תל אביב

בשרות פעיל

על כותרות הקטעים במדור תמרו-ריס (העולם הזה 12.10.88). מי שעוקב אחר הכותרות במדור תמרו-ריס, חייב לקבל את הרושם שבעל המדור הוא גייס יחידות בצה"ל. כי הכותרות (במדור האחרון, למשל: קצין תורכי, שגריר אחרון וכו') נשמעות ממש כמו רשימה של כינויי-הסתור של יחידות צה"ל המשודרות בעת תרגיל קריאה פומבי להתייבנות לשרות מילואים. עופר קרייזר, נעתיים

בת-הרודה של הסבא

על הערכת משוררים ושמות-מיש-פחה לועזיים («לעמוד הקלון», «דן חדש», העולם הזה 5.10.88). נתן וך הקדיש לי שורות תמוהות אחרות, המתובלות בשפה שוקית. לא אירדרר לרמה

תיקון מס' 9

על חובת חשיפת משכורותיה של מנהלים בכירים («קריאה לראשי הבורסה לגלות את שכרם», «תשקיף», העולם הזה 28.9.88).

יש להבחין בין תיקון מס' 2 לפקודת החברות, הרוך בחובת פירוסם שכר חמשת המנהלים הבכירים ושל דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות לבין תיקון מס' 9 לחוק נגידות-הערה, שהתקבל ביולי השנה, לפיו הוטלה חובת דיווח שכר המנהלים הבכירים גם על הבורסה. דיווח ראשון יבוצע עם פירוסם הרו"ח השנתי של הבורסה לנגידות-הערה לשנת 1988. כך שהצדדים עקים (על אי-פירוסם השכר) מתפרצים לדלת פתוחה. נתן שילר, מישנה למוכר הבורסה לנגידות-הערה. תל אביב

גם כן בדיחה

על קטע העכוז החשוף בסרטו החדש של יהודה ברקן («אותך זה מצחיק», העולם הזה 15.9.88) אני מסכימה כמאת האחוזים עם דעתה של מבקרת הקולנוע של העולם הזה: קטע העכוז החשוף (של המלצרית) במצלמה בכי בוששה הוא, בסך הכל, בדיחה וולגארית.

אבל זאת איננה סיבה מספיקה שהמבקרת תכתוב ש... עם עכוז חטוב שכזה אפשר אפילו ללכת לתפילה. היא בודאית התכוונה לכתוב שכך אפשר אפילו ללכת למיטבת, כפי שהמלצרית חושפת-העכוז אכן עושה בסרט.

רחל בקר, איכת

יש בול בדלי

על תצפיות ההורוסקופ (העולם הזה 15.9.88).

אין לי הספק הקל שבקלים. האסטרוולוגית של העולם הזה תמיד קולעת בול ובוודאי במול הפרטי שלי, מזל דלי (אני יליד 31 בינואר). גם בחודש שעבר, וכך היא הבטיחה לי: «הצעות שיוצאו לכם ב-15 או ב-16 יהיו אמנם מלהיבות, אבל לא כדאי... שתלהבו מדי!» וזה בדיוק מה שקרה: מיפעל-הפיס הציע לי, לקראת ה-15 בחודש, הצעה מלהיבה: פרס ראשון של מיליון שקל בלוטו!

תלהבתי מאוד, מילאתי ארבעה טפסים (נוק של 20 שקל) והתוצאה: אפס. אפילו לא נישחתי מיספר אחד. בדיוק כמו שהאסטרוולוגית הזהירה: «לא כדאי... שתלהבו מדי!»

זבולון ענבי, חדרה

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטי לפון — (03) 232262, בפקסימיליה — 972-3-245242. מנוי 2009, ובטלסקם — RMYM IL 341667.

הודה לי על חלקנו בפרשה, והגדיר אותי כמעשה פטריוטי.

פוליו וטאבו

בימים האחרונים שבר העולם הזה טאבו נוסף. כאשר החלה כהלת הפוליו, לא העז אף עיתון אחד לומר בגלוי את אשר ידעו רבים: שמישרד הבריאות פעל בחוסר שקלול-דעת, שמסר לציבור מידע בלתי-מדויק והעלים מידע חיוני, שלא נקט את האמצעים שהיה צריך לנקוט בעוד מועד, שקיבל החלטות בצורה בלתי-סדירה, ולא אחת גם מטעמים בלתי-ענייניים.

מדוע אף עיתון אחד לא אמר זאת? מפני שגם פה יש טאבו. המימסד הרפואי הוא קרוש. יש חשש מפני יצירת פאניקה. יש דיעה שהציבור לא צריך לדעת.

בשכוע שעבר פרצנו טאבו זה. פירסמנו רשימה מפורטת של מעשיו של מישרד-הבריאות והכרזותיו מאז ראשית המשבר. הרשימה שהוכנה על-ידי שרה ליבוביץ, העידה על עצמה. פירסמנו כתבי-אישום מוהזן של הד"ר יולי גורלמן. הוא לא היה סנסציוני, אבל הוא היה נוקב.

לא עברו 24 שעות, וכל סיגנון העיתונות הישראלית השתנה. לפתע גילו הכל את הלי-קויים בפעולת מישרד-הבריאות. כמה עיתונים העתיקו את רשימת הפעולות וההכרזות, שהופיעה אצלנו.

כאשר כל העיתונים מצטרפים למסע, ברור כי חלקו של העולם הזה יישכה. מילא. העיקר הוא שהטאבו נשבר.

מבחינה חיונית זו, אין גם עכשיו תחליף להעולם הזה. שרת-הבריאות, שהחשיכה את מילוי התפקיד על-ידינו, טרחה להגיב על דברינו במיכתב מפורט (ראה עמוד 8).

מישטרה ומניות

מדוע נשארים הטבאים על כנם בתחומים כה רבים? מדוע יש צורך לשבור אותם שוב ושוב, גם אחרי שהעיתונות הכללית התקדמה במידה כה רבה בעיקבות העולם הזה? יש לכך סיבות נפשיות (כשזה נוגע לענייני ביטחון ובריאות, למשל). יש סיבות כלכליות (כשזה נוגע למפרסמים גדולים). אבל בעיקר יש לזה סיבה עיתונאית פשוטה.

ניקה, לרוגמה, את התחום המישטרה. לכל עיתון יש כתבי-מישטרה. כתבי-המישטרה זקוקים לסקופים. הסקופים באים לרוב מקציני-המישטרה. נוצרים יחסים של קחדון, יד-רוחצת יד: אתה תהיה בסדר איתי, אני אהיה בסדר איתך.

כאשר כל כתבי-המישטרה תלויים בסקופים מישטריים, יכולה-המישטרה להפעיל לחץ כבד כדי למרסם דברים הרצויים לה, ולהעלים דברים שאינם רצויים לה.

כך, כמונו, גם דובר-צה"ל (ועוד איך?), דוברי הממשלה והשרים, אנודות-הספורט, הבנקים, ועוד ועוד.

איי-אפשר להבין את פרשת ויסות המניות הכנקאיות, למשל, מבלי לדעת כי רוב הכתבים של העיתונות היומית, האחראים לנושא זה בעיתונות, ידעו על הנעשה ולא פצו פה. מדוע? ראה לעיל.

קליא י'?

אילו נדרשתי להגדיר על רגל אחת את ייחורו של העולם הזה, כאו כן עתה, הייתי אומר: זהו העיתון השובר את הטאבו. לכאורה, קשה כיום לשמור על היחוד הזה. בשנות ה-50 היה העולם הזה העיתון היחיד שהיה מוכן לשחוט פרות קדושות. כיום מוכנים רבים לעשות זאת.

אבל זה לא בדיוק כך. כמעט כל העיתונים מוכנים כיום לפרסם סקופים, לתקוף אנשים רמי-מעלה, לחשוף תרמיות ושערוריות. בתחום זה יש להעולם הזה כיום תחרות רבה וברוכה. אבל חשיפת שערוריות אין פירושה שבירת טאבו.

טאבו השב"כ

טאבו הוא הטלת איסור על נושא מסוים, אם מפני שהוא קרוש, אם מפני שהוא מקולל. (מקור המילה בשפת הטונגה, טארבו. טונגה היא

שער, העולם הזה (12.10.88) הפאבו נשבר

קבוצה של 200 איים באוקיינוס ההודי, והיתה בעבר מושבה גרמנית.)

ניקה, למשל, את אחת הפרשות המפורסמות ביותר: פרשת האוטובוס בקו 300. רבים אף עיתון אחד לא העז לפרסם את הדברים. הש"כ היה קרוש, וכך גם צה"ל. היה ברור כי נעשה מעשה נקלה על-ידי קצינים בכירים של צה"ל או השב"כ. איש לא היה מוכן לנגוע בזה. העולם הזה שבר טאבו זה, ופירסם. תחילה פירסם את הסיפור עצמו, לאחר-מכן את התצלום שהראה את החוטפים בעורם בחיים, לפני רצי-חתם.

אחרי ששברנו את הטאבו, באה כל העיתונות אחריו. עד כדי כך, שכבר כעבור כמה שבועות נשכח מי עשה מה, ומתי. חלקו של העולם הזה טושטשו, ועד היום מאמינים רבים שאת התצלום הראשון פירסם עיתון אחר.

אגב, הזדמן לי לא-מכבר לדבר עם איש המקור לשרות-הביטחון, אך שלא נגע בפרשה עצמה. הוא אמר כי היתה לפרשה זו השפעה מכריאה ומטהרת על השב"כ, ובכיר על כך. הוא

א.א.א.א.